

30-lecie Ośrodka „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów”

Trzydniowe Międzynarodowe Forum Kultury i Poezji rozpoczynające się w środę, 30 czerwca, to główna część obchodów jubileuszu trzech dekad istnienia Ośrodka „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów”. Jego częścią była debata, w której wzięli udział: goszczący w Podlaskiem prof. Piotr Gliński, Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu oraz Simonas Kairys, Minister Kultury Republiki Litewskiej. W spotkaniu uczestniczył także marszałek Artur Kosicki.

Gratulując placówce jubileuszu, marszałek Kosicki podkreślał, że ośrodek „Pogranicze” jest niezwykle miejscem, powstałym z potrzeby serca, wielkiej pasji, wiedzy i mądrości.

– Jest tu przestrzeń dla wszystkich. Promieniają z niego – niezwykle stan ducha, klimat, otwartość i serdeczność. Ośrodek swoimi działaniami, już przez trzy dekady czaruje, otwiera i zbliża ludzi. To tutaj odkrywamy nieraz trudną historię tych ziem, ale też piękne epizody z życia mieszkańców regionu – mówił Artur Kosicki.

Dodał też, że „nie jest sztuką opowiadać o wielokulturowości, sztuką jest ją odczuwać, pielęgnować, zbliżać, otwierać przestrzeń do rozmów, pełną poezji i spokoju, z niezwykle klimatem pozwalającym każdemu poczuć się jak u siebie”.

Głównym punktem jubileuszowych uroczystości jest Międzynarodowe Forum Kultury i Poezji. Otwierając debatę Krzysztof Czyżewski, dyrektor „Pogranicza”, zacytował „Księgi narodu i pielgrzymstwa polskiego” Adama Mickiewicza, które jak mówił, są dziełem bardzo ważnym i dla Polaków, i dla Litwinów:

„I nagroził ich Bóg, ich wielki naród Litwa połączył się z Polską, jako mąż z żoną, dwie dusze w jednym ciele. Bo nie było nigdy przedtem połączenia narodów, ale potem będzie. Bo to połączenie i ożenienie Litwy z Polską jest figurą przyszłego połączenia wszystkich ludów chrześcijańskich w imię wiary i wolności”

Krzysztof Czyżewski podkreślał, że pogranicze to miejsce, gdzie następuje spotkanie z „innym”, dążenie ku bliskości i sąsiedztwu.

- Oczywiście historia nie jest łatwa dla takich miejsc. Przychodzą czasy, kiedy wybuchają konflikty na pograniczach, przychodzi czas, kiedy czując zagrożenie, opowiadamy się tylko po jednej stronie, tworzymy swoją tożsamość w opozycji do sąsiadów, ale to „ziarno”, które pozostaje tutaj na pograniczu polsko-litewskim jest ciągle do odczytania na nowo, do odkrycia, do uwolnienia potencjału.

Do debaty otwarcia pn. „O kulturze jako spoiwie Europy i roli polsko-litewskiej współpracy kulturalnej” zostali zaproszeni: prof. Piotr Gliński, Simonas Kairys, a także Łukasz Galusek-wicedyrektor Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie i Laurynas Vaiciunas - prezes Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego we Wrocławiu.

Głównym honorowym Forum jest Tomasz Mendel, dyrektor Ośrodka „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów”.

GOSCIEM HONOROWYM FORUM JEST TOMAS VENCLOVA, litewski poeta, eseista, publicysta, badacz i tłumacz literatury pięknej. Venclova przekładał m.in. Czesława Miłosza, Wisławę Szymborską, Zbigniewa Herberta.

Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” to jednostka kultury współzarządzana przez Samorząd Województwa Podlaskiego i Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Instytucja została powołana w 1991 r. z inicjatywy Krzysztofa i Małgorzaty Czyżewskich.

To wyjątkowe miejsce na mapie kulturalnej Polski. Ośrodek prowadzi różnorodną działalność edukacyjną, kulturalną, artystyczną, edukacyjną, dokumentacyjną i wydawniczą. Jej głównym celem jest tworzenie i budowanie tożsamości kulturowej regionu pogranicza z jego różnorodnością i wielokulturowością. Instytucja mieści się w starej jeszowie, czyli dawnej szkole talmudycznej. Do swoich działań wykorzystuje też zabytkowy budynek dawnej synagogi.

Ośrodek prowadzi Międzynarodowe Centrum Dialogu w Krasnogrudzie, które mieści się w dawnym dworcu rodziny Czesława Miłosza. To właśnie w tym urokliwym, otoczonym pięknym parkiem miejscu odbyły się uroczystości jubileuszowe.

Aneta Kursa

red.: Małgorzata Sawicka

fot.: Mateusz Duchnowski

